Az Európai Unió
Hivatalos Lapja

HU
L sorozat

2026/1894

2026.7.29.

# A BIZOTTSÁG (EU) 2026/1894 VÉGREHAJTÁSI RENDELETE

**(2026. július 27.)**

**a közel-keleti válságból eredő, a mezőgazdasági termelők számára a gazdasági életképességüket befolyásoló egyedi problémák kezelése céljából nyújtandó szükséghelyzeti pénzügyi támogatásról**

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról és a 922/72/EGK, a 234/79/EGK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 221. cikke (1) bekezdésére,

mivel:

(1) A 2026. február 28. óta tartó közel-keleti válság és a kereskedelmi forgalomnak a Hormuzi-szoros lezárása miatti zavarai negatívan érintik azon mezőgazdasági termelőket, akik az Unióban termőföldi vagy állattenyésztésből származó mezőgazdasági termékeket állítanak elő.

(2) Az első aggály a műtrágya Unión belüli árának megugrásával kapcsolatos, mivel a műtrágya 2024-ben az uniós mezőgazdasági termelők köztes inputanyagainak 7,3 %-át tette ki.

(3) A globális műtrágyapiacokon már a közel-keleti válság előtt is nyomás volt tapasztalható a kínálat és az áringadozás tekintetében. A közel-keleti válság tovább súlyosbította a helyzetet, és növelte a nitrogén- és foszfátműtrágyák termelési kockázatait, többek között amiatt, hogy csökkent a cseppfolyósított földgáz termelése, amelytől nagymértékben függ a nitrogénműtrágya-termelés. Ez meredeken és hirtelen megemelte a műtrágyák globális és Unión belüli árait, és azonnali és közvetlen hatást gyakorolt a műtrágyák árára az Unióban. A műtrágyák árának e hirtelen emelkedése hatással van a 2026/27-es növénytermesztési ciklushoz szükséges műtrágyák megfizethetőségére és rendelkezésre állására.

(4) 2026 májusában a nitrogénműtrágyák átlagára 2026 februárjához képest indikatív jelleggel 30 %-kal nőtt, és mintegy 70 %-kal haladta meg a 2024. évi átlagot, míg a foszfátműtrágyák ára 22 %-kal haladta meg a 2024. évi átlagot.

(5) A megnövekedett műtrágyaköltségek hatással vannak a mezőgazdasági termelők gazdasági életképességére, és a mennyiség és a minőség tekintetében kockázatot jelentenek a műtrágyahasználatra és a növénytermesztésre az Unióban. Ez a műtrágyaár-emelkedés olyan időpontban következik be, amikor a mezőgazdasági termelők kulcsfontosságú döntéseket hoznak a 2026/27-es gazdálkodási műveleteikről, például a bevetendő terület vagy az elvetendő növénytípus, a tervezett műtrágyázási arányok és a kapcsolódó agronómiai gyakorlatok tekintetében. A megnövekedett műtrágyaköltségek 2027-ben valószínűleg negatívan befolyásolják a mezőgazdasági termelők jövedelmét, mivel az alacsonyabb előállított mennyiségek miatt alacsonyabb lesz a termelés szintje is. Ez 2027-ben negatívan befolyásolhatja az élelmiszerek rendelkezésre állását az Unióban.

(6) A második aggály a gazdaságok energiaköltségeinek növekedéséhez kapcsolódik, különösen a mezőgazdasági gépek üzemanyagköltségeinek növekedéséhez, amelyek 2024-ben a mezőgazdasági termelők teljes, köztes inputanyagokra fordított termelési költségének 8 %-át tették ki az Unióban.

(7) A jelenlegi közel-keleti válság és különösen a Hormuzi-szoros lezárása jelentős hatást gyakorolt az energiatermékek szállítására, és megzavarta azok előállítását is. Ezek a körülmények zavarokat okoztak a Perzsa-öböl menti államokból beszerzett kulcsfontosságú energiatermékek, nevezetesen az olaj és a cseppfolyósított földgáz ellátási láncában. Ennek következtében fokozódott az energiatermékek globális áringadozása, ami a legsúlyosabban az üzemanyagokat és a dízelolajat érintette. Ezek az ingadozások már most is tükröződnek az uniós energiapiacokon, ami további gazdasági kihívásokat jelent a mezőgazdasági termelők számára.

([1]) HL L 347., 2013.12.20., 671. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj.

(8) Ebből eredően 2026-ban jelentősen növekedni fog a műtrágya- és energiaköltségek aránya a gazdaságok könyvelésében. Ez különösen a szántóföldi növényekre szakosodott gazdaságokat érinti, mivel azok műtrágya- és üzemanyagköltségei a teljes inputköltségükhöz viszonyítva jelentős arányt képviselnek. A termelési folyamatot azonban a gazdaságok valamennyi típusában jelentősen befolyásolja a műtrágya és az energiatermékek árának emelkedése.

(9) Mindeközben számos mezőgazdasági termék, különösen a szántóföldi növények, például a gabonafélék ára stabil marad, ami viszont rontja az inputköltségek és a mezőgazdasági termelők által a mezőgazdasági termékeikért kapott árak közötti arányt.

(10) A jelenlegi közel-keleti válság és annak kiszámíthatatlan fejleményei miatt egyre magasabb inputköltségek likviditási problémákat okozhatnak a mezőgazdasági termelők számára, és veszélyeztethetik gazdasági életképességüket. Még ha a közel-keleti válságot a közeljövőben meg is oldanák, a globális inputárakra gyakorolt hatásai valószínűleg az elkövetkező hónapokban is fennmaradnának, ami a mezőgazdasági termelőket továbbra is sújtó következményekkel járna.

(11) Jóllehet a piacoknak fokozatosan alkalmazkodniuk kell az új körülményekhez, szükség van a mezőgazdasági termelők támogatására, mivel az inputköltségek fenntarthatatlan szintre emelkednek. Ezért szükséghelyzeti intézkedést kell elfogadni e megnövekedett inputköltségek kezeléséhez való hozzájárulás érdekében, valamint abból a célból, hogy megelőzhető legyen a közel-keleti válság által leginkább érintett mezőgazdasági termelők gazdasági helyzetének további romlása.

(12) Az 1308/2013/EU rendelet 221. cikke értelmében a felvázolt nehézségek egyedi problémának minősülnek. A Bizottság csak abban az esetben fogadhat el a 221. cikk szerinti intézkedéseket, ha a kívánt szükséghelyzeti intézkedéseket nem lehet a 219. vagy a 220. cikk alapján elfogadni. Az említett nehézségek a jelenlegi helyzetben nem kezelhetők a szóban forgó rendelet 219. vagy 220. cikke alapján hozott intézkedésekkel. A helyzet nem kapcsolódik kifejezetten egy meglévő konkrét mezőgazdasági piaci zavarhoz vagy egy ilyen zavar kialakulásának konkrét veszélyéhez. Nem kapcsolódik továbbá az állatbetegségek elleni, illetve a közegészségügyi, állat- vagy növényegészségügyi veszélyekből eredő fogyasztói bizalomvesztés elleni fellépést szolgáló intézkedésekhez sem.

(13) A tagállamok számára elkülönítendő összegeket – az uniós mezőgazdasági ágazatban betöltött súlyuk figyelembevételével – a közvetlen kifizetésekre vonatkozóan az (EU) 2021/2115 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([2]) V. mellékletében meghatározott nettó felső összeghatárok, valamint az érintett inputanyagokat, műtrágyákat és energiát, különösen üzemanyagokat beszerző mezőgazdasági termelőknél felmerült tényleges költségek alapján kell meghatározni, a nemzeti hatóságok által az éves mezőgazdasági számlarendszerükben bejelentett átlagos nemzeti kiadások alapján.

(14) A tagállamoknak a szükséghelyzeti pénzügyi támogatást a leghatékonyabb csatornákon keresztül kell elosztaniuk, olyan objektív és megkülönböztetésmentes kritériumok alapján, amelyek figyelembe veszik az érintett mezőgazdasági termelők által tapasztalt gazdasági nehézségeket. A tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a szükséghelyzeti pénzügyi támogatás végső kedvezményezettjei a mezőgazdasági termelők legyenek, és el kell kerülniük a piac vagy a verseny torzulását.

(15) Mivel a tagállamok számára elkülönített összeg csak részben kezelné a termelők által tapasztalt nehézségeket, a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy az e rendeletben meghatározott feltételek mellett és határidőn belül további nemzeti támogatást nyújtsanak a szóban forgó mezőgazdasági termelőknek.

(16) Annak érdekében, hogy a tagállamok a szükséghelyzeti pénzügyi támogatást az érintett mezőgazdasági termelők helyzetének megfelelő rugalmasság mellett oszthassák ki, lehetővé kell tenni számukra, hogy a szóban forgó támogatást az Európai Mezőgazdasági Garanciaalapból és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból finanszírozott más támogatással halmozzák anélkül, hogy a mezőgazdasági termelők túlzott mértékű kompenzációban részesülnének.

([2]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/2115 rendelete (2021. december 2.) a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 435., 2021.12.6., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj).

(17) A tagállamok felhatalmazást kaptak arra, hogy az uniós állami támogatási szabályok alapján állami támogatási intézkedéseket fogadjanak el annak érdekében, hogy a 2026. április 29-én elfogadott és 2026. december 31-ig érvényes ([3]), a közel-keleti válsággal kapcsolatos ideiglenes állami támogatási keret (a továbbiakban: METSAF) révén megpróbálják kezelni a helyzetet. A túlzott mértékű kompenzáció elkerülése érdekében a tagállamoknak figyelembe kell venniük a METSAF, az egyéb nemzeti vagy uniós támogatási eszközök vagy magánprogramok keretében az érintett gazdasági veszteségekre való reagálás céljából nyújtott támogatást.

(18) Mivel az uniós szükséghelyzeti pénzügyi támogatás mértéke euróban kerül megállapításra, az egységes és egyidejű alkalmazás biztosítása érdekében meg kell határozni az eurót nem használó tagállamok, jelen esetben Csehország, Dánia, Lengyelország, Magyarország, Románia és Svédország számára elkülönített összeg nemzeti valutára való átváltásának dátumát. Mivel ez a rendelet nem állapít meg határidőt a támogatási kérelmek benyújtására, az (EU) 2022/127 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet ([4]) 30. cikke (3) bekezdésének alkalmazásában, az e rendeletben meghatározott összegek vonatkozásában helyénvaló e rendelet hatálybalépésének időpontját tekinteni az árfolyam meghatározó ügyleti tényének.

(19) E szükséghelyzeti intézkedés hatékonyságának biztosítása érdekében indokolt gondoskodni arról, hogy a kedvezményezettek mielőbb részesüljenek a szükséghelyzeti pénzügyi támogatásból. Emellett biztosítani kell a pénzeszközök időben történő nyomon követését, valamint a mezőgazdasági tartalék naprakész figyelemmel kísérését és hatékony felhasználását, maximalizálva annak rendelkezésre állását, és javítva a krízishelyzetekre való gyors reagálás képességét. Ezért helyénvaló meghatározni az elszámolhatóság határidejét, amelyen belül a tagállamok kifizethetik ezt a támogatást a kedvezményezetteknek. A szóban forgó időpontot követően teljesített kifizetéseket úgy kell tekinteni, mint amelyek nem számolhatók el az uniós finanszírozás keretében.

(20) Következésképpen indokolt úgy rendelkezni, hogy az Unió a tagállamok kiadásai közül kizárólag azokat finanszírozza e szükséghelyzeti intézkedés keretében, amelyek az elszámolhatóságukra vonatkozóan meghatározott határidőn belül merülnek fel. Az e szükséghelyzeti intézkedés keretében nyújtott támogatás kifizetését ezért 2027. február 28-ig kell teljesíteni.

(21) Mivel a 2027. február 28. után teljesített kifizetések semmilyen körülmények között nem minősülhetnek elszámolhatónak, az (EU) 2022/127 felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikkének (2) bekezdése, amely a határidő után teljesített havi kifizetések arányos csökkentéséről rendelkezik, nem alkalmazandó.

(22) A tagállamoknak részletes információkat kell közölniük a Bizottsággal e rendelet végrehajtásáról annak érdekében, hogy a Bizottság nyomon követhesse az e rendelettel bevezetett intézkedés hatékonyságát.

(23) A mezőgazdasági termelők termelési költségeinek növekedése már bekövetkezett, és a helyzet hatékony és eredményes kezelése azonnali fellépést igényel. Annak érdekében, hogy a mezőgazdasági termelők mihamarabb megkaphassák a támogatást, a tagállamok számára indokolt lehetővé tenni e rendelet késedelem nélküli végrehajtását. Ezért indokolt előírni, hogy e rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetésének napját követő napon lépjen hatályba.

(24) Az e rendeletben előírt intézkedés összhangban van a mezőgazdasági piacok közös szervezésével foglalkozó bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

*1. cikk*

(1) A tagállamok rendelkezésére kell bocsátani összesen 540 000 000 EUR összegű uniós támogatást annak érdekében, hogy szükséghelyzeti pénzügyi támogatást nyújtsanak az 1308/2013/EU rendelet 1. cikkének (2) bekezdésében felsorolt ágazatok mezőgazdasági termelőinek az e rendeletben meghatározott feltételek szerint.

(2) A tagállamok a mellékletben meghatározott, rendelkezésükre álló összegeket olyan intézkedésekre használják fel, amelyek célja, hogy a leginkább érintett ágazatok vagy termékek esetében kompenzálják azon mezőgazdasági termelők gazdasági veszteségeit, akiket vagy amelyeket a legnagyobb mértékben sújtanak a közel-keleti válságnak a gazdaságokban felmerülő, a műtrágyaárakhoz, az energiaárakhoz vagy mindkettőhöz kapcsolódó költségekre gyakorolt hatásai.

([3]) A Bizottság közleménye – A közel-keleti válsággal kapcsolatos ideiglenes állami támogatási keret (HL C, C/2026/2593, 2026.5.5., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2593/oj).

([4]) A Bizottság (EU) 2022/127 felhatalmazáson alapuló rendelete (2021. december 7.) az (EU) 2021/2116 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a kifizető ügynökségekre és más szervekre, a pénzgazdálkodásra, a számlaelszámolásra, a biztosítékokra és az euro használatára vonatkozó szabályokkal történő kiegészítéséről (HL L 20., 2022.1.31., 95. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/127/oj).

(3) A (2) bekezdésben említett intézkedéseket olyan objektív és megkülönböztetésmentes kritériumok alapján kell meghozni, amelyek figyelembe veszik az érintett mezőgazdasági termelők által a közel-keleti válság következtében elszenvedett gazdasági veszteségek mértékét. Az intézkedéseknek olyan jellegűeknek kell lenniük, hogy az intézkedések keretében nyújtott kifizetések ne okozzák a piac vagy a verseny torzulását.

(4) A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben az uniós támogatásból finanszírozott kifizetések közvetlen kedvezményezettjei nem a mezőgazdasági termelők, az uniós támogatásból származó gazdasági előnyt teljes mértékben ők élvezzék.

(5) A tagállamoknak a (2) bekezdésben említett intézkedések keretében teljesített kifizetésekhez kapcsolódó kiadásai csak abban az esetben számolhatók el az uniós támogatás terhére, ha e kifizetésekre legkésőbb 2027. február 28-ig sor kerül.

(6) Az (EU) 2022/127 felhatalmazáson alapuló rendelet 30. cikke (3) bekezdésének alkalmazásában az e rendelet mellékletében meghatározott összegek árfolyamára vonatkozó meghatározó ügyleti tény e rendelet hatálybalépésének napja.

(7) Az e rendelet szerinti intézkedések halmozhatók az Európai Mezőgazdasági Garanciaalapból és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból finanszírozott más támogatással.

*2. cikk*

A tagállamok objektív és megkülönböztetéstől mentes kritériumok alapján a mellékletben az egyes tagállamok tekintetében meghatározott összeg 200 %-ának megfelelő összeghatárig kiegészítő nemzeti támogatást nyújthatnak az 1. cikk (2) bekezdése értelmében hozott intézkedésekhez, feltéve, hogy a kapcsolódó kifizetések nem eredményezik sem a piac vagy a verseny torzulását, sem pedig a termelők túlzott mértékű kompenzációját.

A tagállamok legkésőbb 2027. május 31-ig kifizetik a kiegészítő támogatásokat.

*3. cikk*

A túlkompenzáció elkerülése érdekében az e rendelet szerinti uniós és nemzeti támogatás nyújtásakor a tagállamok figyelembe veszik az érintett gazdasági veszteségek ellentételezése érdekében az egyéb nemzeti vagy uniós támogatási eszközök vagy a magánprogramok keretében nyújtott támogatást.

*4. cikk*

(1) A tagállamok az 1. cikk (2) bekezdésében említett intézkedések tekintetében haladéktalanul, de legkésőbb 2026. szeptember 30-ig értesítik a Bizottságot a következőkről:

a) a meghozandó intézkedések leírása, beleértve annak magyarázatát, hogy az intézkedések hogyan állnak összhangban az 1. cikk (2) bekezdésével;

b) a támogatható mezőgazdasági ágazatok vagy termékek meghatározásához használt kritériumok;

c) a támogatás kedvezményezettjeinek és a kapcsolódó támogatási összegeknek a meghatározásához használt kritériumok;

d) a támogatás kedvezményezettek közötti elosztásának módszerei és indoklása;

e) a mezőgazdasági termelők gazdasági veszteségeinek kompenzálására irányuló intézkedések tervezett hatása;

f) az annak ellenőrzése céljából elvégzendő tevékenységek, hogy az intézkedések elérték-e tervezett hatásukat;

g) a versenytorzulás és a túlzott mértékű kompenzáció megakadályozására irányuló intézkedések;

h) az uniós kiadások kifizetésére vonatkozó előrejelzés havi bontásban 2027. február 28-ig;

i) a 2. cikk alapján nyújtott kiegészítő támogatás mértéke;

j) a mezőgazdasági termelők támogathatóságának ellenőrzése és az Unió pénzügyi érdekeinek védelme érdekében hozott intézkedések.

(2) Legkésőbb 2027. július 31-én a tagállamok a következőkről értesítik a Bizottságot:

a) az intézkedésenként kifizetett teljes összegek, adott esetben uniós támogatás és kiegészítő nemzeti támogatás szerinti bontásban;

b) a kedvezményezettek száma és típusa;

c) az intézkedés hatékonyságának értékelése, és különösen mennyiségi és minőségi információk arra vonatkozóan, hogy az intézkedés hogyan és milyen mértékben felel meg az 1. cikk (2) bekezdésében foglalt követelményeknek.

*5. cikk*

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2026. július 27-én.

*a Bizottság részéről*
*az elnök*
Ursula VON DER LEYEN

*MELLÉKLET*

**Az 1. cikk (2) bekezdésében említett, a tagállamok számára rendelkezésére álló összegek**

| Tagállam | EUR |
|---|---|
| Belgium | 7 032 700 |
| Bulgária | 11 615 100 |
| Csehország | 10 874 400 |
| Dánia | 10 428 900 |
| Németország | 60 262 900 |
| Észtország | 3 144 200 |
| Írország | 15 381 900 |
| Görögország | 20 796 200 |
| Spanyolország | 50 174 300 |
| Franciaország | 107 117 200 |
| Horvátország | 4 915 100 |
| Olaszország | 45 599 200 |
| Ciprus | 1 501 200 |
| Lettország | 5 502 800 |
| Litvánia | 9 788 000 |
| Luxemburg | 1 424 500 |
| Magyarország | 16 684 900 |
| Málta | 1 119 200 |
| Hollandia | 14 895 200 |
| Ausztria | 8 208 000 |
| Lengyelország | 66 633 000 |
| Portugália | 9 455 600 |
| Románia | 29 977 500 |
| Szlovénia | 2 712 200 |
| Szlovákia | 6 577 200 |
| Finnország | 8 782 600 |
| Svédország | 9 396 000 |